

Τομέας: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Α.ΕΝΟΤΗΤΑ: «ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ»

1. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία δύο θεοί του Ολύμπου διεκδίκησαν την προστασία της πόλεως των Αθηνών. Ποιοι ήταν οι θεοί αυτοί;

Η Αθηνά και ο Ποσειδών

2. Σύμφωνα με την ελληνική Μυθολογία, οι μόνοι άνθρωποι που σώθηκαν από τον μεγάλο κατακλυσμό ήταν

Ο Δευκαλίων και η Πύρρα

3. Σύμφωνα με την ελληνική Μυθολογία, η Αθηνά, η θεά της Σοφίας, γεννήθηκε από το κεφάλι του Δία

4. Σύμφωνα με τη Θεογονία του Ησίοδου, η θεά Αφροδίτη γεννήθηκε από τον αφρό της θάλασσας

5. Αντιστοιχίστε τους θεούς του Ολύμπου με την ιδιότητά τους:

Ήφαιστος	ο θεός της φωτιάς
Άρτεμις	η θεά του κυνηγίου και της φύσης
Ποσειδών	ο θεός της θάλασσας
Αφροδίτη	η θεά του έρωτα και της γονιμότητας

6. Αντιστοιχίστε τις μυθολογικές μορφές με την ιδιότητά τους

Νύμφες	ημίθεες σχετιζόμενες με τα ποτάμια, τις λίμνες και τη βλάστηση
Χάριτες	θεές της γοητείας, της δημιουργίας και της γονιμότητας
Ερινύες	θεότητες-τιμωροί εγκληματιών ηθικής και φυσικής τάξεως πραγμάτων
Μούσες	θεότητες των Τεχνών και των Γραμμάτων

7. Ποια είναι η πιο γνωστή παλαιολιθική θέση της Ελλάδας, όπου βρέθηκε το παλαιότερο ανθρώπινο λείψανο;

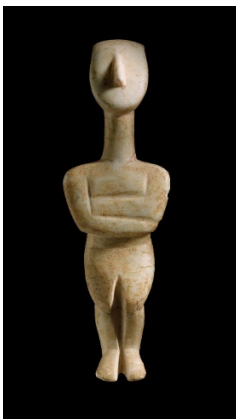
Σπήλαιο των Πετραλώνων

8. Όπως φαίνεται στη φωτογραφία από τις ανασκαφές στο Δισπηλιό της Καστοριάς, οι προϊστορικοί λιμναίοι οικισμοί αποτελούνταν από:

Καλύβες στηριγμένες σε πασσάλους

9. Ποιες από τις φωτογραφίες ανήκουν σε έργα τέχνης του Κυκλαδικού πολιτισμού;

10. Ποιες φωτογραφίες σχετίζονται με τον Μινωικό πολιτισμό;

11. Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, ο Λόρδος Έλγιν απέσπασε από τον Παρθενώνα γλυπτά, αετώματα και τμήματα της ζωφόρου. Σε ποιο Μουσείο του εξωτερικού εκτίθενται σήμερα τα «μάρμαρα του Παρθενώνα», όπως επικράτησε να ονομάζονται;

Βρετανικό Μουσείο στο Λονδίνο

12. Το 1820 ανακαλύφθηκε στη νήσο Μήλο ένα εντυπωσιακό άγαλμα της Αφροδίτης της ελληνιστικής περιόδου, το οποίο το επόμενο έτος φυγαδεύθηκε και έκτοτε εκτίθεται στο:

στο Μουσείο Λούβρο των Παρισίων

13. Οι Καρυάτιδες, γυναίκες από τις Καρυές της Πελοποννήσου, έδωσαν το όνομά τους στα ομώνυμα αρχιτεκτονικά γλυπτά της Αρχαιότητας, που χρησιμοποιούνται αντί κιόνων ή διακοσμητικών στηριγμάτων, με χαρακτηριστικές τις Καρυάτιδες

στο Ερέχθειο της Αθηναϊκής Ακροπόλεως

14. Ο ναός του Ηφαίστου, γνωστός ως «Θησείο» στην ομώνυμη περιοχή των Αθηνών, αποτέλεσε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και κατά τον 19^ο αιώνα κτίσθηκε μικρότερο αντίγραφό του

στην Βιέννη

15. Αναγνωρίστε τα μνημεία που απεικονίζονται στις φωτογραφίες

Θέατρο Ηρώδου Αττικού στην Αθήνα

Η οδός των Λεόντων στη Δήλο

Η Πορτάρα στη Νάξο

Ανάκτορο της Κνωσού στην Κρήτη

16. Αναγνωρίστε τα μνημεία που απεικονίζονται στις παρακάτω φωτογραφίες:

Ο ναός του Ποσειδώνα στο Σούνιο

Η Θόλος των Δελφών

Οι στύλοι του Ολυμπίου Διός στην Αθήνα

Η πύλη των λεόντων στις Μυκήνες

17. Να συμπληρώσετε τα κενά: (Δίας, Απόλλων, Νεκρομαντείο, Άμμων Δίας)

Το Μαντείο του Απόλλωνα στους Δελφούς ήταν ένα από τα πιο φημισμένα της Αρχαιότητας. Όμως το παλαιότερο Μαντείο ήταν του Δία στη Δωδώνη. Σπουδαίο μαντείο για τους Έλληνες αποτέλεσε και αυτό του Άμμωνος Δία στην Αίγυπτο, ενώ στον Μεσοπόταμο Πρεβέζης ήταν το Νεκρομαντείο του Αχέροντα, όπου οι συγγενείς επικοινωνούσαν με τις ψυχές των νεκρών.

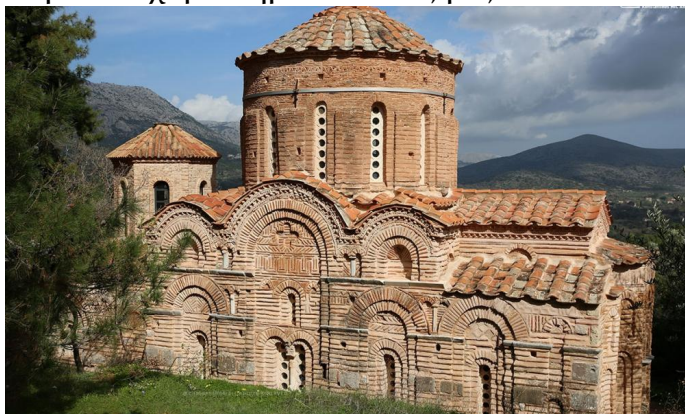
18. Ποια από τις παρακάτω μορφές απεικονίζει τον βασιλέα της Μακεδονίας Αλέξανδρο τον Μέγα;

19. Ποιες από τις παρακάτω εικόνες σχετίζονται με το αρχαίο βασίλειο της Μακεδονίας;

20. Δείτε προσεκτικά την παρακάτω φωτογραφία και πείτε μου ποιο θεωρείτε το βασικό χαρακτηριστικό ενός βυζαντινού ναού:

Ο τρούλλος

21. Να αναγνωρίσετε το Σωστό ή Λάθος στις παρακάτω ερωτήσεις:

Το κάστρο του Μυστρά είναι κλασικής περιόδου (Λ)

Στον βυζαντινό ναό, οι εικόνες τοποθετούνταν στο τέμπλο (Σ)

Ο ναός της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο: «Βασιλική με τρούλλο» (Σ)

Στο Άγιον Όρος σώζονται βυζαντινά παλάτια (Λ)

22. Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις που παρατίθενται (δρόμων, ηρώο, ακρόπολη, τάφος, πύργος, Εγνατία οδός):

Το ψηλότερο τμήμα ενός βυζαντινού κάστρου ονομάζεται ακρόπολη

Σε κάθε βυζαντινό κάστρο, έξω από τα τείχη, υπήρχε η τάφος με νερό για να εμποδίζει τους επιτιθέμενους να εισέλθουν στο κάστρο

Η βασική οδός που συνέδεε τη Ρώμη με την Κωνσταντινούπολη και διέσχιζε την Μακεδονία και τη Θράκη κατά τη ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο ήταν η Εγνατία οδός

Το βυζαντινό πολεμικό πλοίο ονομαζόταν δρόμων

23. Να αναγνωρίσετε το παρακάτω μνημείο:

Ο Λευκός Πύργος στη Θεσσαλονίκη

24. Εάν θέλατε να δείτε εικόνες του 14^{ου} αιώνα ποιο μουσείο των Αθηνών θα επισκεπτόσασταν;

Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

25. Να αναγνωρίσετε ποια είναι η χρήση του ψηλού κτίσματος που βρίσκεται μπροστά από τον ναό:

Κωδωνοστάσιο (Καμπαναριό)

26. Να αντιστοιχήσετε τα νησιά της πρώτης στήλης με τα βυζαντινά μνημεία της δεύτερης στήλης:

Α' ΣΤΗΛΗ

Β' ΣΤΗΛΗ

Ρόδος ----- Παλάτι των Ιπποτών

Πάτμος ----- Σπήλαιο της Αποκάλυψης

Μήλος ----- Κατακόμβες

Πάρος ----- Ναός Παναγίας Εκαταντοπυλιανής

27. Να αναγνωρίσετε τους παρακάτω χώρους με βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία

Μετεώρα

Άγιον Όρος

Πάτμος, Σπήλαιο Αποκάλυψης

Μυστράς, Κάστρο

28. Ο Νεοκλασικισμός φθάνει στην Αθήνα κατά την περίοδο της ανεξαρτησίας της (1830), όταν δηλαδή η αναβίωση της ελληνικής τέχνης στις άλλες ευρωπαϊκές πόλεις ακμάζει. Χαρακτηρίζεται από επανεμφάνιση αρχιτεκτονικών στοιχείων, τα οποία παραπέμπουν στην αρχαιοελληνική αρχιτεκτονική. Σημειώστε, ποια από τα εικονιζόμενα κτήρια παρακάτω είναι στο πνεύμα του Νεοκλασικισμού:

29. Να αναγνωρίσετε τι βλέπετε στην παρακάτω φωτογραφία:

Προεδρική Φρουρά

30. Αντιστοιχίστε τις φωτογραφίες με τα συγκεκριμένα γλυπτά

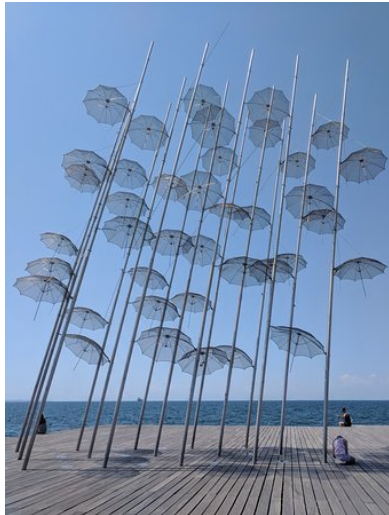
Μιχάλη Τόμπρου, «Ο Ιωάννης Καποδίστριας»

Γιαννούλη Χαλεπά, «Η Κοιμωμένη»

Βάσου Φαληρέα, «Ο Κωστής Παλαμάς»

Γιώργου Ζογγολόπουλου, «Ομπρέλες»

31. Αναγνωρίστε ποιο δημόσιο κτίριο είναι αυτό που βλέπετε στη φωτογραφία, το οποίο κτίστηκε από τον γνωστό αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ, το 1878-1879, ως κατοικία του Ερρίκου Σλήμαν, του ανασκαφέα της Αρχαίας Τροίας.

Νομισματικό Μουσείο

Β.ΕΝΟΤΗΤΑ: «ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ»

32. Να συμπληρώσετε τα κενά: (Μάνος Χατζηδάκης, Ευανθία Ρεμπούτσικα, Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου, Μίκης Θεοδωράκης)

Ο γνωστός Έλληνας Μουσικοσυνθέτης Μίκης Θεοδωράκης μελοποίησε ποίηση του Γιάννη Ρίτσου

Ο Μάνος Χατζηδάκης συνέθεσε τη μουσική στο τραγούδι: «Τα παιδιά του Πειραιά» που έγινε πολύ γνωστό με την ερμηνεία της Μελίνας Μερκούρη

Η Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου υπήρξε η πρώτη Ελληνίδα γυναίκα στιχουργός και η σημαντικότερη του ελληνικού λαϊκού τραγουδιού.

Η Ευανθία Ρεμπούτσικα συνέθεσε τη μουσική για την κινηματογραφική ταινία: «Πολίτικη Κουζίνα»

33. Ποιος μουσικοσυνθέτης συνέθεσε το συρτάκι: «Ζορμπάς»;
Μίκης Θεοδωράκης

34. Σημειώστε τις σωστές απαντήσεις:

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα ιδρύθηκε η Ελληνική Εθνική Σχολή Μουσικής, στα πρότυπα των αντίστοιχων Σχολών της Δυτικής Ευρώπης, η οποία στόχευε στη δημιουργία εθνικής μουσικής και στα πρώτα της βήματα βασίστηκε:

στην παραδοσιακή ελληνική μουσική

στα δημοτικά τραγούδια

στη βυζαντινή υμνωδία

35. Σημειώστε Σωστό /Λάθος

Η Γλυκερία είναι γνωστή μουσικοσυνθέτης (Λ)

Η Μαρία Κάλλας υπήρξε κορυφαία, διεθνούς φήμης Ελληνίδα υψίφωνος (Σ)

Η Σωτηρία Μπέλλου θεωρείται μία από τις καλύτερες εκπροσώπους του ρεμπέτικου τραγουδιού (Σ)

Η Ελευθερία Αρβανιτάκη τραγουδούσε στην «Οπισθοδρομική Κομπανία» (Σ)

36. Ποιος μεγάλος Έλληνας μουσικοσυνθέτης μελοποίησε το «Άξιον Εστί» του Οδυσσέα Ελύτη;

Ο Μίκης Θεοδωράκης

37. Να αντιστοιχήσετε τα ονόματα της πρώτης στήλης με τις ιδιότητες της δεύτερης στήλης:

Στέλιος Καζαντζίδης -----τραγουδιστής

Σταύρος Κουγιουμτζής ----- συνθέτης

Λευτέρης Παπαδόπουλος----- στιχουργός

Λεωνίδας Καβάκος -----βιολιστής

38. Να αναγνωρίσετε τα όργανα της φωτογραφίας που είναι συνδεδεμένα με την ελληνική μουσική παράδοση (κλαρίνο, μπουζούκι, κρητική λύρα, κανονάκι)

Μπουζούκι

Κρητική λύρα

Κανονάκι

Κλαρίνο

39. Συνδυάστε τον τραγουδιστή (Α' στήλη) με το τραγούδι (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ

Β' ΣΤΗΛΗ

Στέλιος Καζαντζίδης -----«Υπάρχω»

Γιώργος Νταλάρας ----- «Αχ χελιδόνι μου»

Δημήτρης Μητροπάνος ----- «Ρόζα»

Βασίλης Παπακωνσταντίνου-----«Σ' ακολουθώ»

40. Ποιο Ελληνικό τραγούδι από τα παρακάτω πήρε το πρώτο βραβείο στη Eurovision;

Έλενα Παπαρίζου, “My Number One”

41. Να συσχετίσετε τα μουσικά συγκροτήματα της πρώτης στήλης με τους τραγουδιστές της δεύτερης στήλης:

Α' ΣΤΗΛΗ

Β' ΣΤΗΛΗ

Πυξ Λαξ ----- Μπάμπης Στόκας
 Τερμίτες ----- Λαυρέντης Μαχαιρίτσας
 Onirama ----- Θοδωρής Μαραντίνης
 Olympians ----- Πασχάλης

42. Ποιοι είναι οι σημαντικότεροι αρχαίοι ποιητές που έγραψαν τραγωδία για το αρχαίο θέατρο;

Ευριπίδης -Αισχύλος -Σοφοκλής

43. Να συμπληρώστε Σωστό - Λάθος:

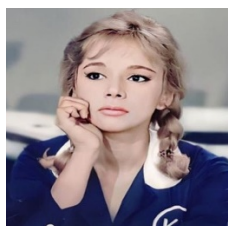
Το πιο γνωστό φεστιβάλ κινηματογράφου στην Ελλάδα γίνεται στη Λάρισα (Λ)

Η Κατίνα Παξινού υπήρξε η πρώτη Ελληνίδα ηθοποιός που πήρε Όσκαρ ερμηνείας Β' γυναικείου ρόλου το 1944 (Σ)

Το μεγαλύτερο μέρος του φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου λαμβάνει χώρα στο Ωδείο του Ηρώδη του Αττικού στην Αθήνα και στο αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου (Σ)

Ο Μίκης Θεοδωράκης πήρε βραβείο Όσκαρ για τη μουσική του στην ταινία: «Ποτέ την Κυριακή» (Λ)

44. Να αναγνωρίσετε την ηθοποιό της φωτογραφίας και τη συγκεκριμένη ταινία του Ελληνικού κινηματογράφου στην οποία πρωταγωνιστεί:

Αλίκη Βουγιουκλάκη, Το ξύλο βγήκε απ' τον παράδεισο

Τζένη Καρέζη, Δεσποινίς Διευθυντής

Ρένα Βλαχοπούλου, Μια Ελληνίδα στο Χαρέμι

Ζωή Λάσκαρη, Οι Θαλασσιές χάνδρες

45. Ποια είναι η διάσημη Ελληνίδα ηθοποιός της φωτογραφίας, που πρωταγωνίστησε στην κινηματογραφική ταινία: «Στέλλα» του Μιχάλη Κακογιάννη;

Μελίνα Μερκούρη

46. Ποιος σκηνοθέτησε την κινηματογραφική ταινία: «Αλέξης Ζορμπάς» που ήταν υποψήφια για επτά βραβεία Όσκαρ;

Μιχάλης Κακογιάννης

47. Να αναγνωρίσετε τα «τηλεοπτικά ζευγάρια» του ελληνικού κινηματογράφου:

Α' ΣΤΗΛΗ

Β' ΣΤΗΛΗ

Κώστας Βουτσάς----- Μάρθα Καραγιάννη

Φαίδων Γεωργίτσης ----- Ζωή Λάσκαρη

Λάμπρος Κωσταντάρης ----- Μάρω Κοντού

Αλέκος Αλεξανδράκης ----- Τζένη Καρέζη

48. Ποια γνωστή Ελληνίδα ηθοποιός υποδύθηκε την «Υπολοχαγό Νατάσα» στην ομώνυμη ταινία;

Αλίκη Βουγιουκλάκη

49. Ποια διεθνούς φήμης Ελληνίδα ηθοποιός έπαιξε στη διάσημη ταινία: «Τα κανόνια του Ναβαρόνε»;

Ειρήνη Παπά

50. Ποιοι δύο Έλληνες ποιητές πήραν το Νόμπελ Λογοτεχνίας;

Γιώργος Σεφέρης

Οδυσσέας Ελύτης

51. Ποιος ποιητής έγραψε τον εθνικό ύμνο της Ελλάδας;

Διονύσιος Σολωμός

52. Να συσχετίσετε τους συγγραφείς της Α' στήλης με τα έργα της Β' στήλης

Α ΣΤΗΛΗ

Β ΣΤΗΛΗ

Πηνελόπη Δέλτα ----- Τα μυστικά του βάλτου

Μαρία Ιορδανίδου ----- Λωξάνδρα

Νίκος Καζαντζάκης ----- Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης ----- Η Φόνισσα

53. Ποιος από τους παρακάτω Έλληνες συγγραφείς ανήκει στον χώρο της παιδικής λογοτεχνίας;

Ευγένιος Τριβιζάς

54. Συμπληρώστε τα κενά με τις παρακάτω λέξεις (Το Άξιον Εστί, Το δίχτυ, η Ιθάκη, Ρωμιοσύνη)

Ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος έγραψε την Ρωμιοσύνη

Το γνωστότερο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη είναι: «Το Άξιον Εστί»

Ο διάσημος ηθοποιός Σον Κόνερι απήγγειλε το ποίημα «η Ιθάκη» του Κωνσταντίνου Καβάφη

«Το δίχτυ» αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά μελοποιημένα ποιήματα του Νίκου Γκάτσου που τραγουδήθηκε από πολλούς ερμηνευτές

55. Οι Ολυμπιονίκες στην αρχαία Ελλάδα στεφανώνονταν με τον «κότινο», ένα στεφάνι πλεγμένο από κλαδιά και φύλλα

αγριελιάς

56. Ο Σπύρος Λούης κέρδισε το πρώτο μετάλλιο των Ολυμπιακών Αγώνων (1896) στην Αθήνα στο αγώνισμα

του δρόμου

57. Το 1896 αναβίωσαν στην Αθήνα οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Ποιος ήταν ο κεντρικός χώρος διεξαγωγής τους;

Το Παναθηναϊκό Στάδιο (ή Καλλιμάρμαρο) στην Αθήνα

58. Ο Παναγής Κουταλιανός (1847-1916) γεννήθηκε στην Κούταλη της Προποντίδος και πήρε μέρος σε πολλούς αγώνες αποκτώντας μεγάλη φήμη Έλληνα αθλητή

Γ. στην πάλη

59. Αντιστοιχίστε το αθλητικό γεγονός

Η Αθήνα ανέλαβε τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το έτος	2004
Η αναβίωση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων πραγματοποιήθηκε το έτος	1896
Η Ελλάδα κατέστη πρωταθλήτρια στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες καλαθοσφαίρισης (Ευρωμπάσκετ) το έτος	1987
Ο θεσμοθετημένος αγώνας αυτοκινήτου «Ράλλυ Ακρόπολις» ξεκίνησε στην Αθήνα το έτος	1951

60. Το Πένταθλον των αρχαίων Πανελληνίων και Ολυμπιακών Αγώνων περιλάμβανε

Άλμα εις μήκος, ακόντιο, δισκοβολία, στάδιον, πάλη

61. Να συμπληρώσετε τα κενά: (ΑΕΚ, ΠΑΝΑΧΑΪΚΗ, ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, ΠΑΟΚ, ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ)

Πολλές αθλητικές ομάδες στην Ελλάδα ιδρύθηκαν στα τέλη 19^{ου} και αρχές του 20^{ού} αιώνα σε μεγάλα λιμάνια, όπως η ΠΑΝΑΧΑΪΚΗ στην Πάτρα και ο ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ στον Πειραιά, ενώ άλλες μετά την έλευση των Μικρασιατών προσφύγων του 1922, όπως η ΑΕΚ στη Νέα Φιλαδέλφεια και ο ΠΑΟΚ στη Θεσσαλονίκη.

62. Σε ποιο αγώνισμα διακρίθηκε η Βούλα Πατουλίδου, η πρώτη γυναίκα χρυσή Ολυμπιονίκης στην Ελλάδα;

Στίβο

63. Ο Επιτάφιος, που συμβολίζει τον τάφο του Χριστού, περιφέρεται στις συνοικίες πόλεων και χωριών κατά τη Μεγάλη Παρασκευή του Πάσχα

64. Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς συνηθίζουμε να κόβουμε:
τη Βασιλόπιττα

65. Αρχαιοελληνικό έθιμο, το οποίο διατηρήθηκε ως τις ημέρες μας είναι να βγαίνουν κυρίως μικρά παιδιά στους δρόμους και να λένε με μουσικά όργανα τα κάλαντα κατά την περίοδο του Δωδεκαημέρου των Χριστουγέννων (Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Φώτα)

66. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά έθιμα είναι να εκδράμουν οι οικογένειες στην εξοχή και τα παιδιά να πετούν χαρταετούς κατά:
την Καθαρά Δευτέρα

67. Αποκορύφωση της Μεγάλης Εβδομάδος του Πάσχα είναι να συγκεντρώνονται οι πιστοί στους ναούς, να λαμβάνουν σε λαμπάδες το άγιο Φως και να ακολουθούν πυροτεχνήματα κατά τη νύκτα

του Μεγάλου Σαββάτου

68. Αναγνωρίστε το έθιμο που απεικονίζεται στη φωτογραφία:

Αναστενάρια (πυροβασία)

69. Ποια απεικονιζόμενα έθιμα σχετίζονται με το α. Πάσχα και ποιά με την β. Πρωτοχρονιά/ Φώτα;

Πάσχα

Πρωτοχρονιά/ Φώτα

Πάσχα

Πρωτοχρονιά/ Φώτα

70. Να συμπληρώσετε Σωστό – Λάθος

Σαράντα ημέρες μετά τον θάνατο τελείται μνημόσυνο και φτιάχνουμε κόλλυβα (Σ)

Οι Καλλικάντζαροι είναι τα καλά πνεύματα των Χριστουγέννων που φέρνουν καλοτυχία (Λ)

Όταν ξεκινάει η καινούρια σχολική χρονιά τελούμε αγιασμό (Σ)

Όταν κάποιος αρρωσταίνει φτιάχνουμε Φανουρόπιττα για να γίνει καλά (Λ)